

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.III.156/2010/5.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2010. év május hó 18. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A társtettesként, csoportosan elkövetett rablás büntettének kísérlete miatt Sz.Á. és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a III. rendű terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Veszprémi Városi Bíróság 10.Fk.2357/2007/25. számú, és a Veszprém Megyei Bíróság 4.Bf.697/2008/5. számú ítéletét P.T. III. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült 10.200.- (tízezer-kettőszáz) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

E végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Veszprémi Városi Bíróság a 2008. május 21. napján kelt 10.Fk.2357/2007/25. számú ítéletével a III. rendű terheltet rablás büntettének kísérlete miatt, mint többszörös visszaesőt 4 évi fegyházbüntetésre és 5 évi közügyektől eltiltásra ítélte.

A bíróság által megállapított tényállás szerint a terheltek elhatározták, hogy valamilyen módon pénzt fognak szerezni. Ennek megfelelően a III. rendű terhelt és Sz.Á., valamint R.R. terheltek megegyeztek abban, hogy M.A. sértettet készpénzének megszerzése

céljából megtámadják. A terhelteknek tudomásuk volt arról, hogy a sértett az általa üzemeltetett büfé napi bevételét az övtáskájában tartja és azt minden nap hazaviszi. A megbeszélésnek megfelelően, 2007. július 23-án késő este Sz.Á., R.R. és P.T. terheltek megjelentek a sértett B., T. u. 11. szám alatt bérelt lakásánál, ahol a III. rendű terhelt a ház, illetőleg egy sátor közötti részben megbújt úgy, hogy a gáz riasztófegyvert magánál tartotta, míg Sz.Á. és R.R. terheltek a sátorban bújtak meg.

2007. július 24-én 00:10 órakor a helyszínen megjelent a sértett és ekkor P.T. terhelt a rejtekhelyéről előlépett, s a nála lévő gáz riasztófegyvert a sértett mellkasa felé irányította, miközben tőle a pénz átadását követelte. A sátorban korábban megbújt I. rendű és II. rendű terheltek közül egyikük előjött, amelynek következtében a sértett a terheltek fellépésétől megriadva a kezében tartott övtáskáját a benne lévő összesen 1.220.000 forint készpénzzel, valamint a mobiltelefonjával a földre dobta, majd a lakás zárt üveges teraszajtóján keresztül - annak üvegét kitörve - a házba bemenekült, miközben segítségért kiabált. A terheltek a sértett reakcióját észlelve, az övtáskát és a benne lévő értékeket hátrahagyva kiszaladtak a lakóház udvaráról, majd a közelben parkoló személygépkocsiba ültek és azzal a helyszínről elmenekültek.

A Veszprém Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a III. rendű terhelt fegyházbüntetésének tartamát 5 évre felemelte, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A jogerős ítélet ellen a III. rendű terhelt jelentett be felülvizsgálati indítványt, amelyben sérelmezte, hogy az alapügyben eljáró bíróságok a büntetőjog anyagi szabályainak megsértésével állapították meg bűnösségét rablás büntette kísérlétében. A felülvizsgálati indítvány szerint az I. és II. rendű terheltek megtévesztették a szándékukat illetően, ugyanis neki nem volt tudomása arról, hogy rablás elkövetésére készülnek, mivel a terhelt-társai testi sértés elkövetésére kívánták őt rábeszélni. P.T. III. rendű terhelt egyébként ebben a bűnösségét el is ismerte. Ugyanakkor viszont állítása szerint a terhelt-társai valós szándéka számára a sértett megérkezésekor derült ki, és ekkor a helyszínt elhagyta. Kijelentette, hogy a sértett megverésére irányuló szándéka megváltozott és az általa tervezett bűncselekmény befejezésétől önként elállt, és még a sértett megérkezése előtt távozott a helyszínről. A felülvizsgálati indítvány szerint az alapügyben eljáró bíróságoknak vizsgálnia kellett volna az önkéntes elállás kérdését, azonban erre nem került sor. A III. rendű terhelt felülvizsgálati indítványában kérte, hogy a Legfelsőbb Bíróság mondja ki, hogy az elítélése törvénysértő volt és igazságos döntést hozzon ügyében.

A Legfőbb Ügyészség a BF.641/2010. számú átiratában arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felülvizsgálati indítvány a törvényben kizárt. Ennek megfelelően indítványozta, hogy a Legfelsőbb Bíróság a terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt a 424.§ (1) bekezdés a) pontjának második fordulata szerinti tanácsülésen, a Be. 421.§ (2) bekezdésének első tétele értelmében, mint törvényben kizárt indítványt utasítsa el.

A Legfelsőbb Bíróság a Be. 424.§-ának (2) bekezdése alapján az ügyet nyilvános ülésre tűzte ki.

A nyilvános ülésen a terhelt védője a felülvizsgálati indítványt kiegészítve arra is hivatkozott, hogy a csoportos elkövetés sem állapítható meg az ügyben, mivel a sértett csupán két személyt látott a helyszínen, így álláspontja szerint annak már nincs jelentősége, hogy eredetileg a három terhelt állapotodott meg a bűncselekmény elkövetésében.

A védő felszólalásában sérelmezte, hogy az alapügyben eljáró bíróságok nem vizsgálták kellő mélységben a III. rendű terhelt esetében az önkéntes elállás lehetőségét.

Mindezekre figyelemmel felmentést, illetve az ítéletek hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség képviselője az írásbeli indítványával egyezően nyilatkozott, kiemelve, hogy a terhelt által elkövetett cselekmény a rablás büntettének befejezett kísérlete, amelytől az önkéntes elállás fogalmilag kizárt.

A nyilvános ülésen szóban kiegészített felülvizsgálati indítvány az alábbiak szerint nem alapos.

A felülvizsgálati indítvány alapvetően az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást támadja, amikor vitatja, hogy a III. rendű terhelt a rablási cselekmény elkövetésekor a helyszínen tartózkodott, és abban bármilyen formában tevékenyen részt vett volna.

A másodfokú bíróság által is megalapozottnak és hibátlannak minősített ítéleti tényállás rögzítette, hogy a III. rendű terhelt a rablás idején a helyszínen tartózkodott, és ő fogott a sértettre gázfegyvert, aki ettől megriadva az övtáskáját a pénzzel, továbbá a mobiltelefonjával a földre dobta és segítségért kiabálva elmenekült.

A Be. 423.§ (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban rögzített tényállás az irányadó. A felülvizsgálati indítványban a jogerős határozat által megállapított tényállás nem támadható.

Ennek megfelelően a felülvizsgálati indítvány ezzel kapcsolatos részében a törvény által kizárt.

Nem történt büntető anyagi jogszabálysértés akkor, amikor az alapügyben eljáró bíróságok a III. rendű terhelt javára nem állapították meg, és nem alkalmazták az önkéntes elállás jogkövetkezményeit.

A Btk. 17.§ (3) bekezdése szerint nem büntethető kísérlet miatt, akinek önkéntes elállása folytán marad el a bűncselekmény befejezése, továbbá az sem, aki az eredmény bekövetkezését önként elhárítja.

A Btk. 321.§ (1) bekezdésében meghatározott rablás büntette immateriális bűncselekmény, így a jogtalan eltulajdonítást célzó elvétel megtörténteig a befejezéstől való önkéntes elállás fogalmilag lehetséges.

Az elállás akkor önkéntes, ha a megkezdett bűncselekmény befejezésétől történő visszalépés döntően belső motivációból eredő elhatározásból származik. Ez a helyzet áll fenn akkor, amikor az elkövetőnek - külső körülményektől nem akadályozva - minden lehetősége megvan a bűncselekmény zavartalan befejezéséhez, ám mégis felhagy az elkövetési magatartás folytatásával.

Ilyen körülmények mellett viszont teljesen alaptalan a III. rendű terhelt részéről az önkéntes elállásra hivatkozás.

Jelen esetben a terheltek, így a III. rendű terhelt is, a sértett váratlan és szokatlan megnyilvánulását észlelve menekültek el - mindent hátrahagyva - a helyszínről. A bűncselekmény befejezése, vagyis a sértett értékeinek az elvétele kizárólag ez okból maradt el. Az éjszakai csendben a sértett segítségért kiabálása, az üvegcsörömpölés magában hordozta a terheltek cselekményének észlelését és az esetleges tettenérésüket, ezért a leleplezés elkerülése érdekében mindhárman nyomban elmenekültek. A bűncselekmény befejezése tehát nem a III. rendű terhelt (terheltek) önkéntes elhatározása, hanem döntően a külső körülmények által kiváltott pánikreakció következtében maradt el.

A terhelt védője a nyilvános ülésen történt felszólalásában vitatta a csoportos elkövetés megállapíthatóságát, mivel álláspontja szerint a sértett csupán két személyt észlelt a helyszínen, így

irányába nem a csoport hatott fenyegetőleg, hanem kizárólag az általa látott két személy.

A Legfelsőbb Bíróság a 2/2000. büntető jogegységi határozatában részletesen kifejtette, hogy csoportosan elkövetettnek minősül a bűncselekmény, ha három vagy több személy a bűncselekmény helyszínén vagy annak közelében tettesként (társtettesként), illetve a tettes (társtettes) mellett részesként vesz részt a bűncselekmény elkövetésében.

A csoportos elkövetés megállapítása szempontjából viszont nincs jelentősége annak, hogy a sértett az elkövetők bármelyikének jelenlétét, vagy a bűncselekmény elkövetésében való részvételét észleli-e vagy sem.

Az irányadó tényállás szerint, és ezt a felülvizsgálati indítvány sem vonta kétségbe, mindhárom terhelt jelen volt a bűncselekmény helyszínén, és bár a III. rendű terhelt fellépését követően csak az egyikük jött elő a rejtekhelyéről, de onnan már mindhárman együttesen menekültek el. Ilyen körülmények között az alapügyben eljáró bíróságok a büntető anyagi jogszabályok helyes alkalmazásával minősítették a terheltek - így a III. rendű terhelt - rablási cselekményét a Btk. 137.§-ának 13. pontjára figyelemmel csoportosan elkövetettnek.

Figyelemmel arra, hogy a megtámadott határozatok minden tekintetben törvényesek - és a Legfelsőbb Bíróság a Be. 416.§ (1) bekezdés c) pontjába ütköző eljárási szabálysértést sem észlelt - azokat a Be. 426.§-a alapján hatályában fenntartotta.

A Legfelsőbb Bíróság a bűnügyi költségről a Be. 429.§ (1) bekezdése szerint rendelkezett, míg a fellebbezés és a felülvizsgálat kizártságára, illetve az indítvány megismétlésének tilalmára vonatkozó figyelmeztetés a Be. 3.§-ának (4) bekezdésén, illetve a 416.§ (4) bekezdésének b) pontján, továbbá a 418.§-a (3) bekezdésén és a 421. §-ának (2) és (3) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2010. május 18.

Dr. Akác Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Zoltán s.k. előadó bíró, Dr. Demeter Ferencné s.k. bíró.

A kiadmány hitelével:

írnok

MV